

3223/2019

10.03.02

§ 89

Espoon kaupungin koulu- ja päiväkotihankkeiden väestönsuojan mitoittamista koskevan periaatteen hyväksyminen

Valmistelijat / lisätiedot:

etunimi.sukunimi@espoo.fi**Päätösehdotus**

vs. rakennusvalvontajohtaja [REDACTED]

Rakennuslautakunta hyväksyy Tilapalvelut-liikelaitoksen ja Espoon sivistystoimen esittämät periaatteet noudatettavaksi Espoon kaupungin uusien koulu- ja päiväkotirakennusten väestönsuojamitoituksessa. Päätös annetaan tiedoksi valmiussuunnittelun ohjausryhmälle huomioon otettavaksi valmiussuunnitteluohjeessa.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät esitystekstin korjaukset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Oheismateriaali

- VSS-mitoitus Espoon koulu ja pvk hankkeissa
- Espoo vertailu VSS pinta-aloista toteutuksessa olevien osalta
- Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Tulossyksikköohje 20.9.2018: Väestönsuojien rakentamisvelvollisuus koulu- ja päiväkotirakennuksissa
- Lausunto LUP

Selostus

Pelastuslain 71§:n mukaan rakennuksen omistajan on uudisrakentamisen yhteydessä tehtävä rakennukseen tai sen läheisyyteen väestönsuoja, jonka suuruudeltaan voidaan arvioida riittävän rakennuksessa asuvia, pysyvästi työskenteleviä tai muutoin oleskelevia henkilöitä varten.

Valtioneuvoston asetus väestönsuojista 2§:n mukaan väestönsuojan varsinaisen suojatilan pinta-alan tulee olla vähintään kaksi prosenttia asianomaisen rakennuksen yhteenlasketusta kerrosalasta. Jos opetusalan tai hoitoalan rakennukseen rakennettava väestönsuoja olisi liian pieni oppilaspaikkoihin taikka hoitopaikkoihin nähden, voidaan väestönsuojan koko määrätä sen henkilömäärän mukaan, joka rakennuksessa keskimäärin oleskelee.

Espoossa on koulu- ja päiväkotirakennuksien väestönsuojan koot mitoitettu rakennuksessa keskimäärin oleskelevien henkilömäärän perusteella valtioneuvoston asetuksen edellyttämän mitoituksen 0,75 neliometriä henkilöä kohden mukaisesti.

Espoon kaupungin tilapalvelut-liikelaitos ja Espoon sivistystoimi ovat todenneet, että kaupungin koulurakennusten koon kasvaessa väestönsuojien koko kasvaa henkilömitoitukseen perustuvalla tulkinnalla kohtuuttomaksi kustannuksiltaan ja tilavaikutuksiltaan silloin, kun näihin tiloihin ei voida osoittaa niihin luontevasti soveltuvaa käyttötarkoitusta. Tilanteen on todettu aiheuttavan kohtuutonta haittaa ja lisäkustannusta kaupungille ja kaupungin opetustoimelle.

Tilapalvelut-liikelaitos ja Espoon sivistystoimi esittävät, että Espoon kaupungin koulu- ja päiväkotihankkeissa noudatetaan väestönsuojan mitoituksessa seuraavaa laskentatapaa, joka perustuu Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen mukaiseen näkemykseen kohtuullisten kokoisten ja suojautumiseen käyttökelpoisuudeltaan soveltuvien väestönsuojien rakentamiseen ja siihen että kriisitilanteessa rakennuksessa pysyvästi oleskelevien ja työskentelevien henkilöiden määrä sopeutetaan toteutettujen väestönsuojapaikkojen määrään, esimerkiksi siirtämällä toiminta kahteen vuoroon.

Laskentaperiaate:

- Rakennuksen / rakennusryhmän koko enintään 1200 k-m² -> ei väestönsuojan rakentamisvelvoitetta.
- Rakennuksen / rakennusryhmän koko 1200 - 2200 k-m² -> rakennettava 1 kpl varsinaiselta suoja-alaltaan vähintään 90 m² S1-luokan väestönsuoja 120 henkilölle.
- Rakennuksen / rakennusryhmän koko 2201 - 3400 k-m² -> rakennettava 1 kpl varsinaiselta suoja-alaltaan vähintään 135 m² S1-luokan väestönsuoja 180 henkilölle.
- Rakennuksen / rakennusryhmän koon ollessa suurempi kuin n. 3400 k-m², tulee väestönsuojan alaa kasvattaa 135m² kutakin täyttä 3400k-m² kohden (lisää suojatilaa 180:lle henkilölle) sekä jakojäännöksen ollessa enintään 0,3 tulee kaikki suojat toteuttaa [REDACTED] laatiman ohjekortin mukaisesti enimmäiskokoisina eli 155m² suuruisina (135m²+20m²).
- Suojien suojatilanteen mukainen ilmanvaihto mitoitetaan suojien henkilömäärän mukaan (pinta-ala/0,75m²) eli yksi kone / alkava 45 m² suojatilaa.
- Vanhojen rakennusten ollessa hankkeen osana, noudatetaan tästä annettuja määräyksiä ja ohjeita.
- Mikäli S1-luokan väestönsuojasta laaditun RT-kortin ohjeellisen suojaryhmien välisen etäisyyden noudattaminen johtaisi epätarkoituksenmukaisiin tilaratkaisuihin tai lisäkustannuksiin, voidaan suojaryhmien välisestä etäisyydestä poiketa edellyttäen, että pelastuslaitos puoltaa poikkeamista.
- Väestönsuojia mitoittavaan kerrosalaan ei lasketa mukaan teknisiä tiloja. (PKS-kortti ARK01)
- Mikäli suunniteltavan kohteen osalta on tarvetta poiketa tästä laskentaperiaatteesta, pelastusviranomaisen lausuu asiassa.
- Esitettyjen laskennallisten väestönsuojapaikkojen lisäksi Espoon sivistystoimi (rakennusten käyttäjänä) ja Tilapalvelut-liikelaitos

(rakennusten omistajana) sitoutuvat siihen, että väestönsuojien käyttöönottoa edellyttävissä kriisitilanteissa rakennuksessa pysyvästi oleskelevien ja työskentelevien henkilöiden määrä sopeutetaan toteutettujen väestönsuojapaikkojen määrään, esimerkiksi siirtämällä toiminta kahteen vuoroon. Tämä toimintamalli esitetään kirjattavaksi Espoon kaupungin valmiussuunnitteluohjeeseen.

Perustelut:

Pelastuslain 75 §:n mukaan rakennusluvan myöntävä viranomainen voi pelastusviranomaista kuultuaan myöntää poikkeuksen tämän lain nojalla säädetyistä väestönsuojaa koskevista teknisistä vaatimuksista tai koko- ja sijaintivaatimuksesta, jos siihen on perusteltu syy eikä poikkeuksen tekeminen olennaisesti heikennä suojautumismahdollisuuksia.

Sisäministeriössä v.2011 laadittujen tulkintaohjeiden mukaisesti helpotuksia väestönsuojan koosta voidaan myöntää seuraavista perusteista: Henkilömäärällä mitoitettun väestönsuojan rakentaminen tulee kohtuuttoman kalliiksi muihin rakennuskustannuksiin verrattuna (4%) tai jouduttaisiin rakentamaan tyhjiksi jäävää suojatilaa eli huonetilaohjelmassa ei ole tarpeeksi väestönsuojaksi sopivia huonetiloja.

Tilapalvelut liikelaitos perustelee väestönsuojien koon mitoitusperiaatetta suurien väestönsuojien rakentamisen kustannuksilla ja sillä, että väestönsuojatiloihin joudutaan sijoittamaan niihin sopimattomia opetus- ja muita pääkäyttötarkoituksen mukaisia tiloja. Esimerkkinä on tarkasteltu Monikon ja Karhusuon koulun väestönsuojaratkaisuja ja toimintojen sijoittamista näiden VSS-tiloihin sekä laadittu vertailulaskelmia kerrosalaperusteisen ja henkilöstömitoituksen tuottamien väestönsuojatilojen tarpeesta.

Kun kriisitilanteessa opetustoiminta vielä lisäksi siirtyy kahteen vuoroon, on väestönsuojapaikkoja kriisitilanteessa riittävästi rakennuksessa työskenteleville ja oleskeleville. Tämä toimintamalli on Espoon turvallisuuspäällikön mukaan otettavissa huomioon valmiussuunnitteluohjeessa.

Mitoitusperusteet noudattavat Keski-Uudenmaan pelastuslaitosten 20.9.2018 päivittämää ohjetta koulu- ja päiväkotirakennuksien väestönsuojien rakentamisvelvollisuudesta. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos on 25.6.2019 antamassaan lausunnossa puoltanut esitettyä laskentaperiaatetta, edellyttäen että poikkeusoloja koskeva toimintatapa kirjataan kaupungin valmiussuunnitelmaan.

Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, ettei koulujen väestönsuojan mitoittaminen edellä esitettyjen laskentaperiaatteiden mukaisesti heikennä olennaisesti suojautumismahdollisuuksia.

Sovelletut oikeusohjeet:

Pelastuslaki 71§, 75§, Valtioneuvoston asetus väestönsuojista 2§.

Tiedoksi

- Tilapalvelut liikelaitos
- Espoon sivistystoimi
- [REDACTED] Turvallisuus ja valmius
- Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos

Pöytäkirjan nähtävänäolo

1.1.2019 julkipannun kuulutuksen mukaan on pöytäkirja ollut yleisesti nähtävänä 3.7.2019 Kirkkojärventie 4, 1. krs.

Pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa 3.7.2019.

Ote lähetetty 3.7.2019

Muutoksenhakukielto, kuntalaki 136 §

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.